

Självständigt arbete, Påbyggnadskurs Krigsvetenskap (15 HP)

Författare: Kd. Gabriel Gilgen	Årskull: OP 22-25
Lärosäte: MHS Karlberg	
Handledare: Jerker Widén	
Antal ord: 11471	
Kriget i luften under Operation Sutton - När Storbritannien var underdog	
<u>Abstract</u>	
<p>This study examines how Great Britain fared so well against the Fuerza Aérea Argentina during Operation Sutton of the Falklands war in 1982. This operation is problematic and interesting due to the fact that despite being severely outnumbered, the British managed very well and emerged victorious. The purpose of the operation was to land British materiel and personnel on the beach of San Carlos. Since the Argentines could only contest using its aerial forces, the battle was decided in the air. The study was conducted using the newly-released Underdog's Model, a theory of asymmetric air power, as a theoretical lattice. The theory consists of six categories in which the underdog should seek to outperform its opponent in order to maximize its chances of winning. The purpose of the study is to gain a deeper understanding of how the British managed to win against a numerically superior opponent. There exists a research gap regarding the topic of the air war over the Falklands, and rarely has it been examined using a pair of theoretical spectacles. Therefore, this study would contribute to the current research field of military studies regarding asymmetric air power and the Falklands war. The general results of this study imply that the British managed to outperform the Argentines in basically all the categories. The category in which this was perhaps most evident was in "Engage vulnerable military targets", while the one category where it was unclear was the one of "Creativity".</p>	
<u>Nyckelord:</u> Underdog's Model, Falklandskriget, Operation Sutton, asymmetrisk konflikt, luftmakt	

1. Inledning	3
1.1 Problemformulering	3
1.2 Tidigare forskning	4
1.2.1 Sammanfattning av tidigare forskning	6
1.3 Syfte och frågeställning	7
1.4 Avgränsningar	7
2. Teori	8
1.1 Val av teori	8
1.1.1 Pashakhanlous motivering till teorins existens	9
1.2 Teorins grundprinciper	9
1.2.1 Kritik mot teorin	12
3 Metod	13
3.1 Forskningsdesign	13
3.2 Material	15
3.2.1 Källkritik	15
3.3 Forskningsetik	17
3.4 Operationalisering	17
4. Analys	19
4.1 Slå mot sårbara militära mål	19
4.2 Kreativitet och Spridning och kraftsamling	22
4.3 Självförsörjning och Engagemang	23
4.4 Underrättelse	25
5. Slutsatser	27
6. Diskussion	29
6.1 Resultatdiskussion	29
6.2 Metoddiskussion	30
6.3 Relevans för officersyrket	30
6.4 Vidare forskning	30
Källförteckning	31

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Kriget om Falklandsöarna 1982 var ett av de märkligaste i modern tid, där kriget kan ses som kulmineringen av en hundratals år gammal dispyt. Falklandsöarna har under historien tillhört Storbritannien, Frankrike, Spanien, Argentina och sedan Storbritannien igen.¹

Falklandsöarnas rättmätiga styre ansågs av Argentina att tillhöra dem, och den 2 april 1982 ockuperades ögruppen av argentinska styrkor. Målet med ockupationen var att stärka juntans position i förhandlingarna om ögruppens styre, men i stället utgjorde ockupationen startskottet för ett krig som skulle komma att kosta argentinarna dyrt.² Efter ockupationen satte the Royal Navy kurs mot Falklandsöarna, 1300 mil från London. I en övertygande uppvisning av förmågor i såväl luften som till sjöss och på marken lyckades britterna besegra argentinarna.³ Den 14 juni gav argentinska trupper upp och det markerade krigets slut.

Redan i början av maj sänktes den argentinska kryssaren ARA General Belgrano av en torped från en brittisk atomubåt. Med det överhängande ubåtshotet som poserades av britterna vågade inte den argentinska flottan lämna sitt territorialvatten. Därtill var argentinska marktrupper låsta vid försvaret av Stanley. Det lämnade det argentinska flygvapnet, Fuerza Aérea Argentina (FAA), som det enda medlet att bekämpa brittiska fartyg och flygfarkoster med. Eftersom luftmakt (eller sjömakt) inte kan ta och hålla terräng, var britterna tvungna att genomföra en landstigningsoperation för att återta den ockuperade ögruppen.⁴ Denna landstigningsoperation, Operation Sutton, skulle visa sig vara kritisk för krigets utfall.⁵ Eftersom det enda hotet mot landstigningen utgjordes av FAA, avgjordes operationens utfall i luftarenan.

Operation Sutton inleddes den 20 maj klockan 09:00 GMT, när brittiska fartyg satte kurs mot San Carlos-sundet där landstigningen skulle ske, och avslutades den 26 maj då brigadgeneral Julian Thompson meddelade att tillräcklig personal och materiel kommit i land för att påbörja markoperationer.⁶ Vid operationens början förfogade FAA över minst 73 flygplan, bestående av bland annat Mirage III och A-4 Skyhawk. Storbritannien kunde svara med 25 Sea Harrier och 6 Harrier GR3. Britterna led därigenom av ett numerärt underläge på 1:3.⁷ Storbritannien var medvetna om att FAA var numerärt överlägsna enligt ovan samt att dess piloter var bland

---

¹ Douglas C. Dildy & Pablo Calcaterra. (2017) *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger : South Atlantic 1982*. Oxford, Great Britain: Osprey Publishing. s. 4

² Ibid

³ Max Hastings et al. (2005) *Slaget om Falklandsöarna*. Viken: Utg. för Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek av Replik. s. 9

⁴ Colin S. Gray. (2012) *Airpower for strategic effect*. Maxwell Air Force Base, Ala: Air University Press, Air Force Research Institute. s. 281

⁵ John J. Shields. (2021) *Air power in the Falklands conflict : an operational level insight into air warfare in the South Atlantic*. Barnsley: Air World. s. 25

⁶ Ibid s. 26

⁷ Ibid s. 76-78

de bästa i världen.⁸ Icke desto mindre tog britterna sig an utmaningen, inledde Operation Sutton och lyckades, trots det numerära underläget i luften, skydda transporten av personal och materiel i San Carlos-sundet. Hade inte Operation Sutton lyckats hade krigets utfall kunnat bli något helt annat. Så hur gick det till?

1.2 Tidigare forskning

Forskningen kring vad som hände i luftrummet ovanför Falklandsöarna sommaren 1982 är skral, särskilt om man söker efter forskning som ämnar analysera och förstå fallet utifrån modern luftmaktsteori. Det som finns i stor mängd är böcker av mer militärhistoriskt slag. Dessa redogör för och beskriver oftast vad som hände i kriget utan att använda något speciellt analysverktyg. Böcker med faktiskt krigsvetenskaplig inriktning är sällsynta och forskningsartiklar samt doktorsavhandlingar som analyserar fallet med hjälp av luftmaktsteorier likaså. Därav kommer här nedan att redogöras för tidigare forskning på området som hör till luftkriget över Falklandsöarna.

Dr. James Corum berättar i sin artikel *Argentine Airpower in the Falklands War: An Operational View* att det finns många lärdomar att dra från Falklandskriget för officerare världen över. Corum menar att Argentina kastade sig in i en konflikt utan förberedelse eller plan, priset för vilket fick betalas av argentinska soldater, sjömän och piloter. Emellertid, trots att ledarskapet var minst sagt bristfälligt och de strategiska besluten stundtals obegripliga lyckades argentinarna förvånansvärt bra på operativ och taktisk nivå. Bristfälligt beslutsfattande hos de argentinska befälhavarna exemplifieras av beslutet att inte förlänga landningsbanan i Port Stanley. Hade argentinarna förlängt den med 600 meter, till vilket resurserna fanns, kunde de ha etablerat en FOP i stället för att förlita sig i stort sett enbart på baser på fastlandet. Corum påvisar även fall där argentinarna utmärkte sig. Exempelvis var deras radaroperatörer och luftvärnsskyttar otroligt kompetenta och viktiga, vilket resulterade i räddningen av många argentinska piloter. Kort sagt betyder artikeln att argentinarna stred med stort mod och lyckades väl trots förutsättningarna vad rör ledarskapet.⁹

I linje med Corum menar Lyle Goldstein också att det finns lärdomar att dra från Falklandskriget. I artikeln *China's Falklands Lessons* skriver Goldstein att fallet studeras flitigt världen över, men att det ingenstans studeras lika flitigt som i Folkrepubliken Kina. Kina är, enligt Goldstein, intresserade av fallet av tre anledningar; (1) de saknar modern militär erfarenhet, särskilt i luften och till sjöss, (2) de har insett vikten av luftmakt i moderna konflikter, och (3) den strategiska likheten mellan Falklandskriget och deras pågående konflikt med Taiwan. Kinesiska bedömningar pekar på att Argentina var överlägsna i luften, främst tack vare ett numerärt överläge. Det argentinska misslyckandet att ta tillvara på detta

---

⁸ Duncan Anderson. (2002) *The Falklands War 1982*. Oxford: Osprey. s. 1

⁹ Dr James S. Corum. (2002) Argentine airpower in the Falklands War: an operational view. *Air & space power journal*. 16 (3), 59-.

överläge står i centrum av kinesisk analys. Genom att studera vilka lärdomar Kina drar från fallet menar Goldstein att västvärlden kan lära sig om Kinas kommande strategier vis-à-vis Taiwan, men också som stormakt i helhet. Att studera Falklandskriget med hjälp av en modern luftmaktsteori hade därför inte bara lärt oss mer om hur luftkrig bör föras, men eventuellt också indirekt om Kina. Således är inte konflikten inte uttömd på lärdomar utan det finns fog för ytterligare undersökning. Artikeln berör konfliktens asymmetriska natur, dock är det inte det huvudsakliga fokuset.¹⁰

I artikeln *Clausewitz and the Falkland Islands Air War* belyser Rodolfo Pereyra fallet från ett annat perspektiv och väljer att analysera fallet, med fokus på luftarenan, utifrån Carl von Clausewitz och hans bok *On War*. Pereyra anser att Clausewitz tankar fortfarande är relevanta, 200 år senare, eftersom militära beslutsfattare fortfarande baserar sina beslut på tänkare såsom Clausewitz. Pereyra analyserar händelser under krigets gång utifrån Clausewitz filosofiska koncept såsom "friktion" och "centers of gravity" (CoG). Han analyserar på ett filosofiskt sätt utan att djupdyka i taktik eller strategi. Dock är denna artikel nämnvärd då den är en av få artiklar som använder ett teoretiskt analysverktyg. Artikeln tar inte upp asymmetri inom konflikten i större utsträckning än att nämna Storbritanniens tekniskt överlägsna materiel. Värt att poängtera är att Clausewitz skrev sina tankar långt innan luftmaktens födsel. Därav vore det intressant att undersöka fallet med en modern luftmaktsteori som ett slags svar på denna artikel.¹¹

Till skillnad från Pereyra gräver Sheffield och Crang ned djupare på den taktiska och operativa nivån. Deras artikel *From San Carlos to Stanley: The Falklands Land/Air Operations* är i stort konstruerad som en kritik mot Lawrence Freedmans *The Official History of the Falklands Campaign*, men tillför även egna tankar och idéer. I artikeln berörs såväl land- som luftoperationer och överlag anser författarna att hela den brittiska kampanjen var en "joint effort". Sedermera betonar även Sheffield och Crang vikten av utvalda taktiska slag och hur betydelsefulla de var för att kriget skulle gå vägen för britterna, något som många andra texter missar att poängtera. Dessa slag och operationer innefattar bland andra bombräderna under Operation Black Buck samt de brittiska Harrier-planens bekämpning av argentinska marktrupper vid Goose Green. Artikeln berör inte asymmetrin som rådde i konflikten.¹²

Likt Pereyra, som använde Clausewitz filosofier som ett slags analysverktyg, analyserar Brock Reumkens Falklandskriget från perspektivet av nio utvalda faktorer i sin artikel *Aerial Warfare and Expeditionary Maritime Operations: Naval Aviation versus Land-Based Air Power in the 1982 Falklands Air War*. Reumkens försöker förstå fallet och dess utfall genom att redogöra för vad som hände i olika skeden och koppla det till förutsättningarna Storbritannien respektive Argentina stod inför. De faktorer som används som analysverktyg

---

¹⁰ Lyle Goldstein. (2008) China's Falklands Lessons. *Survival* (London). 50 (3), 65–82.

¹¹ Rodolfo Pereyra. (2006) Clausewitz and the Falkland Islands Air War. *Air & space power journal*. 20 (3), 111-.

¹² Gary Sheffield & Jeremy A. Crang. (2006) From San Carlos to Stanley: The Falklands Land/Air Operations. *International relations* (London). 20 (3), 370–375.

är doktrin, utbildning, lufttaktik, militär teknik, underrättelse, funktionsduglighet av flygfarkoster samt militär interoperabilitet. Reumkens, till skillnad från Pereyra, dyker djupare ner i empirin och analyserar kriget på alla nivåer, strategisk, operativ och taktisk. Han går dessutom in på skillnader i funktioner, materiel, teknik, tidigare utbildning samt logistiska och geografiska förutsättningar. I och med analysen av skillnaderna mellan parterna inom dessa faktorer kommer Reumkens givetvis in på den asymmetriska naturen i konflikten. Det står dock inte artikelns fokus. Det är snarare så att fokus ligger på hur man bör använda mark- respektive sjöbaserad luftmakt, både ur ett flygvapenperspektiv men också som stöd till marktrupper. Artikeln visar att det finns mycket att lära genom att analysera konflikten med hjälp av ett teoretiskt ramverk. Reumkens går dock inte in specifikt på Operation Sutton, som var kritisk för britternas framgång.¹³

1.2.1 Sammanfattning av tidigare forskning

Baserat på tidigare forskning är det tydligt att det saknas renodlade forskningsartiklar som, med hjälp av en luftmaktsteori som teoretiskt ramverk, fokuserar på luftkriget över Falklandsöarna, än mindre Operation Sutton. Forskningen som finns har till del belyst krigets asymmetriska natur, exempelvis i Goldsteins och Reumkens artiklar. Goldstein utgår däremot ifrån ett mer strategiskt perspektiv än Reumkens. Dessutom är han snarare mer intresserad av varför Kina gräver djupare i kriget än fallet själv. Tre av de nämnda artiklarna intresserar sig för liknande aspekter av kriget som denna studie ämnar förklara. Dessa är Corums, Reumkens och Pereyras artiklar. Corum och Reumkens dyker ner på operativ och taktisk nivå, där den förstnämnde fokuserar mer på Argentinas perspektiv och den sistnämnde på Storbritanniens. Pereyra gör det inte. Emellertid är Reumkens och Pereyra de enda som använder ett tydligt teoretiskt ramverk för att analysera fallet. Det är alltså tydligt att det finns en forskningslucka att fylla. En studie som berör fallet, med asymmetrin i fokus, och analyserar detta med hjälp av en modern luftmaktsteori skulle fylla denna lucka. Det finns dock många forskningsluckor som inte är värda att fyllas. Detta är inte en av dem. Det finns mycket att lära, dels eventuellt om Kinas framtidsutsikter, men mer centralt också en fördjupad förståelse för hur luftkrig bör föras i en asymmetrisk konflikt.

---

¹³ Brock Reumkens. (2013) Aerial Warfare and Maritime Expeditionary Operations: Naval Aviation Versus Land-Based Air Power in the 1982 Falklands War. *Journal of military and strategic studies*. 15 (1), 1–36.

1.3 Syfte och frågeställning

Denna studie syftar till att bidra till den krigsvetenskapliga forskningen kring asymmetrisk krigföring i luften. Genom att analysera kriget i luften under Operation Sutton, som presenterar sådan asymmetri mellan två stater, kan denna studie bidra till förståelsen för användningen av luftmakt i asymmetriska konflikter. Detta är främst relevant för mindre stater såsom Sverige som troligen kommer att ställas mot en överlägsen motståndare i ett eventuellt krig. Men studien är även relevant för mäktigare stater för att undvika att begå samma misstag. Den externa relevansen är främst för yrkesofficerare i flygvapnet som kan dra nytta av dessa lärdomar och implementera dem i tjänsten. Specifikt syftar den här studien till att förklara luftkriget mellan Argentina och Storbritannien under Operation Sutton.

Frågeställningen blir således:

Hur kan Storbritanniens framgång, trots numerärt underläge i luftrummet, under Operation Sutton förklaras?

1.4 Avgränsningar

Avgränsas till enbart strid i och från luftarenan. Dock kan det nämnas vad dessa luftslag fick för direkt effekt i andra arenor. Att avgränsa sig till endast en arena kan kritiseras då förutsättningarna för slaget i luften kan ha påverkats av händelser i andra arenor. Denna studie ämnar endast förklara luftkriget och britternas framgång däri under Operation Sutton. Denna avgränsning anses vara godtagbar eftersom lärdomar ändå kan dras från hur luftmaksresurserna användes av båda sidor, även om andra arenor ur ett bredare perspektiv hade påverkat förutsättningarna.

Avgränsas till att endast handla om 20 maj till 26 maj, det vill säga hela Operation Sutton.

Avgränsas till taktisk och operativ nivå.

2. Teori

1.1 Val av teori

För analysen av Operation Sutton krävs en passande luftmaktsteori. Skribenten övervägde att använda sig av teorier formulerade av väletablerade teoretiker såsom Giulio Douhet, John A. Warden III eller Robert A. Pape. Men ingen av dessa teorier passar in på Operation Sutton då de främst lämpar sig för storskaliga operationer utförda av stormakter. Dessutom fokuserar de till stor del på strategisk bombning.¹⁴ De är heller inte lämpliga för att förklara det som är intressant med operationen, nämligen asymmetrin och hur den underlägsna parten lyckades vinna. Av dessa anledningar har skribenten valt att använda sig av Arash Pashakhanlous "The Underdog's Model". Det är en ny, modern luftmaktsteori som ännu inte hunnit bli applicerad på speciellt många fall inom forskningen. Det är därför intressant att se vilka nya lärdomar den kan hjälpa till att extrahera ur Operation Sutton. Dessutom hävdar Pashakhanlou att den förklarar hur den underlägsna parten i ett asymmetriskt luftkrig bör agera, vilket ligger i linje med studiens syfte.¹⁵

1.1.1 Pashakhanlous motivering till teorins existens

I artikeln *The Underdog's Model: A Theory of Asymmetric Airpower* redogör Arash Pashakhanlou för en asymmetrisk luftmaktsteori som fokuserar på den mindre staten, "The Underdog's Model" (UM).

Syftet med teorin är att förklara situationer/konflikter inom luftarenan mellan två stater vars förmåga att projicera luftmakt skiljer sig. Väletablerade luftmaktsteorier såsom dem skrivna av Robert A. Pape, John A. Warden och Giulio Douhet är utformade utifrån en stormakts perspektiv såsom dagens USA, Ryssland och Kina. Dessa teorier om luftmakt och dess användning är inte praktiskt genomförbara för en mindre stat såsom exempelvis Sverige, då stater som dessa inte besitter den "kritiska massan" som krävs.¹⁶ Shaun Clarke, före detta flottiljchef från Nya Zeeland, är den som hittills engagerat sig mest i luftmaktsteori passande en småstat. Clarkes SPOT-paradigm, som står för "strategic persuasion-oriented targeting, fokuserar till stor del på strategisk bombning av militära såväl som civila mål i samband med diplomatiskt tryck i syfte att påverka en överlägsen motståndare. Framgången av dessa bombningar förutsätter adekvat förmåga hos småstaten, men också god underrättelse samt

---

¹⁴ Jan Ångström & Jerker J. Widén. (2015) *Contemporary Military Theory: The dynamics of war*. 1st edition. Oxford: Routledge. 155-166.

¹⁵ Arash, H. Pashakhanlou. (2021) The Underdog's Model: A Theory of Asymmetric Airpower. *Air & Space Power Journal*. 35 (4), 6-22.

¹⁶ Shaun, Clarke, & Phillip, S. Meilinger. (2000) "Strategy, Air Strike and Small Nations." *AEROSPACE POWER JOURNAL* 14.3: 119-119.

strategiskt skarpsinne. Trots att det råder likheter mellan Pashakhanlous UM och Clarkes SPOT-paradigm bedyrar Pashakhanlou att hans teori inte är bunden till strategisk bombning, förespråkar inte bekämpning av civila mål och är heller inte applicerbar endast för småstater, utan alla stater som är relativt underlägsna sin motståndare. Det är denna lucka bland luftmaktsteorier som Pashakhanlou avsedde fylla med "Underdog's Model".

1.2 Teorins grundprinciper

Forskningsfrågan Pashakhanlou ställde sig i artikeln var: Hur kan stater öka sannolikheten för framgång mot en motståndare med kvantitativt och ibland även kvalitativt överlägsna luftmaksresurser? Teorin besvarar denna fråga genom att framföra sex kategorier, utan inbördes ordning, som den underlägsna parten bör sträva att prestera bättre inom för att maximera sina chanser mot den överlägsna parten: (1) slå mot sårbara militära mål, (2) kreativitet, (3) självförsörjning och externt stöd, (4) engagemang, (5) underrättelse, samt (6) spridning och kraftsamling. Pashakhanlou menar att ju bättre den underlägsna parten presterar i dessa sex centrala kategorier desto högre är sannolikheten för framgång. Förutom detta hävdar UM att det finns tre sammanvävda satser som avgör framgången för den underlägsna staten. Dessa är: (1) utsträckningen till vilken staten lyckas nå sina mål, (2) utsträckningen till vilken staten lyckas hindra motståndaren att nå sina mål, och (3) kostnaden för att uppnå dessa. Överlag är denna luftmaktsteori inriktad på den strategiska nivån. Den beskriver hur den underlägsna parten i stort sett bör agera i en konflikt. Eftersom denna studie analyserar ett fall på taktisk och operativ nivå måste teorin således anpassas. En beskrivning av de sex kategorierna följer.

Slå mot sårbara militära mål

Luftmakt särskiljer sig från armén och marinen genom vidden av typer av mål som kan bekämpas och den stora yta som ständigt finns inom räckhåll. Pashakhanlou menar att den underlägsna parten ska använda dessa luftmaktsförmågor till att bekämpa sårbara militära mål. Varje måluttag ska föregås av en kostnads-nyttanalyt där risken och kostnaden att bekämpa målet ställs mot målets betydelse för motståndaren. Ju lägre risken och kostnaden är och ju högre betydelse det har för motståndaren, desto bättre är det att bekämpa det målet. Att enbart fokusera på militära mål ställer UM direkt emot Shaun Clarkes "SPOT-paradigm" och i polaritet med John A. Wardens "Femringsteori". Detta då Shaun Clarke menar att småstaten bör bekämpa civila mål och John A. Warden placerar militära styrkor som det minst prioriterade målet.¹⁷ Pashakhanlous anledning till detta är att bekämpningen av civila mål kan få två huvudsakliga konsekvenser; (1) att motståndarens befolkning och stat ställer sig emot den underlägsna parten ännu mer och ägnar mer resurser på konflikten, och (2) att den

---

¹⁷ John, A. Warden. (1995) "The Enemy as a System." *Airpower journal* 9.1: 40-55.

underlägsna staten mister sitt stöd från utomstående länder och/eller riskerar anfall från ytterligare motståndare. Som svar mot Wardens "Femringsteori" anser Pashakhanlou att bekämpningen av sårbara militära mål innebär att den underlägsna staten kan fokusera på färre typer av mål, vilket blir billigare. Dessutom ökar kostnaden för motståndaren och soldaternas moral sänks, medan moralen hos den underlägsna parten ökar. Över tid kommer, enligt UM, kostnaden för motståndaren att fortsätta kriget vara för hög vilket resulterar i att de drar sig ur. På taktisk och operativ nivå kommer detta uttrycka sig i förmågan att effektivt bekämpa prioriterade mål på ett sätt som är förenligt med kostnads-nyttoanalysen.

Kreativitet

I en asymmetrisk konflikt är det tämligen självförklarande att den underlägsna parten behöver prestera bättre och få ut mer effekt av dess kvantitativt (och ibland kvalitativt) underlägsna resurser för att ha en chans. Den centrala problematiken för den underlägsna sidan är just hur de ska få ut maximal effekt av deras väldigt ändliga resurser. Kreativa lösningar på problem som uppstår i konflikten kan således få stor positiv inverkan på sannolikheten för framgång. Pashakhanlou fokuserar dock inte på den genialiske befälhavarens idéer, utan i stället på okonventionella, nytänkande lösningar som uppstår på alla nivåer, såväl taktisk och operativ som strategisk. För att fostra kreativitet behövs en heterogen personalkår bestående av människor från olika bakgrunder, men som delar karaktärsdrag som är kopplade till kreativitet, exempelvis intelligens, motivation och impulsivitet. Dessutom bör dessa individer vägledas av stöttande och kompetenta mentorer och hierarkin på arbetsplatsen bör nedtonas. För denna studie kommer kreativa lösningar anses vara nya sätt att använda befintlig utrustning, nya taktiska förfaranden eller liknande förändringar på taktisk och operativ nivå.

Självförsörjning och externt stöd

Självförsörjning är av yttersta vikt för samtliga parter involverade i krig. Förmågan att kunna fortsätta utbilda personal, besitta tillräcklig materiel och ammunition, kunna reparera skadade flygplan och helikoptrar, ha en fungerande logistikkedja för att få fram resurser till fronten, allt detta är centralt för att nå framgång i krig. Det gäller även för den underlägsna parten i en asymmetrisk konflikt. Trots att förmågan till självförsörjning hos den underlägsna parten kommer att vara mindre är det viktigt att sträva efter att ha så god förmåga som möjligt att projicera luftmakt på egen hand. Med det sagt menar Pashakhanlou att externt stöd också är av stor vikt för den underlägsna parten då det är osannolikt att den kommer kunna avvärja en övermäktig motståndare i en utdragen konflikt. Därför måste den underlägsna parten sträva efter att få så mycket stöd som möjligt av andra länder i form av materiel, ammunition, underrättelse, utbildning av personal och sanktioner mot motståndaren. För att lyckas med detta bör den underlägsna sidan sträva efter så goda diplomatiska relationer som möjligt med stödjande länder. Emellertid kan detta stöd upphöra när som helst, och därav vikten av självförsörjning. I linje med studiens syfte kommer självförsörjning på taktisk och operativ

nivå uttrycka sig som förmågan att få upp flygplan i luften, det vill säga utsträckningen till vilken staten använder sina flygplan, piloter, materiel och ammunition. Externt stöd anses inte vara relevant för studiens ändamål då fallet endast utspelar sig över sex dagar och fokuserar på de taktiska och operativa händelserna.

Engagemang

Inom UM står "engagemang" för nivån av hängivenhet de båda krigande parterna demonstrerar. Pashakhanlou menar att hängivenheten som uppvisas av såväl soldater och befolkning som statsmakten korrelerar positivt med sannolikheten för framgång i den väpnade konflikten. Indikatorerna han väljer för att kvantifiera engagemanget är: (1) soldaternas och befolkningens moral, (2) den proportionella andel resurser som satsas på konflikten, samt (3) antalet militära dödsoffer som staten är villig att tolerera relativt dess befolkningsmängd. För analys på taktisk och operativ nivå kommer, i den här studien, aspekter såsom piloternas moral och mentalitet, antalet utförda flyguppsdrag i proportion till antalet piloter, hur mycket av tillräcklig materiel som används och liknande tas i åtanke. Befolkningens moral kommer därför inte att beaktas.

Underrättelse

God, aktuell underrättelse är extremt viktigt för den svagare parten i ett asymmetriskt luftkrig. Vetskapen om var motståndaren befinner sig, vad de planerar, vad de har för utrustning, mantal och liknande är av högsta prioritet för att den underlägsna parten ska kunna få ut maximal effekt av dess bristande resurser. Denna teori gör ingen skillnad på olika typer av underrättelse utan förespråkar att den underlägsna parten strävar efter att få så god lägesbild som möjligt och använder alla till buds stående medel för att lyckas med det. Dessutom placerar Underdog's Model lika stor vikt vid att anskaffa underrättelse som att förhindra motståndaren detsamma. På samma sätt som den underlägsna parten inte vill operera i blindo, bör denne sträva efter att förneka motståndaren aktuell och viktig underrättelse. Därigenom kommer motståndarens förmåga att genomföra en framgångsrik operation att stjälpas. Denna form av förnekande kan uppnås genom döljande, kamouflering och vilseledning. På taktisk och operativ nivå kan detta, förutom ovan nämnda förhindrande samt anskaffning av underrättelse, visa sig som förmågan att dela viktig underrättelse i realtid mellan exempelvis piloter och fartyg eller hur god lägesbild piloterna hade.

Spridning och kraftsamling

Eftersom den underlägsna parten befinner sig i en väpnad konflikt med en numerärt överlägsen motståndare finns det inte utrymme att lida stora förluster. Med anledning av detta anser Pashakhanlou att spridning är det huvudsakliga modus operandi för den underlägsna parten. Spridning minskar sårbarheten för luftmaktstillgångar och minskar risken att motståndaren lyckas bekämpa en stor andel av tillgångarna samtidigt. Att göra det svårt för motståndaren att lokalisera och bekämpa ens tillgångar kan också resultera i att denne känner sig demoraliserad och frustrerad, vilket kan tänkas vara positivt för den underlägsna parten.

Dock menar Pashakhanlou att momentana kraftsamlingar är välkomna och behövs. Kraftsamling kan resultera i en lokal utjämning av styrkeförhållandena. Exempelvis kan den underlägsna parten vilseleda motståndaren och få denne att tro att ett anfall förestår på en viss plats, när operationen i själva verket utförs någon annanstans. I sådana fall bör den underlägsna parten agera snabbt och med kraft för att sedan, när uppdraget är slutfört, återigen sprida ut sig. Förhoppningsvis hinner då inte motståndaren samla sina styrkor för att retaliera. Spridning och kraftsamling kommer i denna studie anses innefatta ovan nämnda former av vilseledning, men också generell kraftsamling beträffande antal flygplan som används i en operation.

1.2.1 Kritik mot teorin

Teorin kan anses vara vag och generell och således ha mindre förklaringsvärde. Den är heller inte kausal, det vill säga att den inte anger att om "A" sker så kommer "B" att följa. I stället menar Pashakhanlou att varje kategori ska ses som en dragkamp där den underlägsna staten ökar sina chanser till framgång ju bättre den presterar jämfört med sin motståndare. Detta kan möjligen medföra att analysen blir mindre konkret. UM tar heller inte i beaktande terrängens inverkan på konflikten. Som komplement till detta kommer denna studie att beröra terrängens inverkan där det anses relevant.

3 Metod

I detta avsnitt redogörs det inledningsvis för vilken forskningsdesign som använts för att besvara frågeställningen. Därtill förklaras varför just den forskningsdesignen använts och vilka fördelar som finns med att använda denna. Kritik mot den valda forskningsdesignen samt varför andra tillvägagångssätt uteslutits redogörs även för i detta avsnitt. Därefter listas det empiriska materialet som används i studien och följs av en källkritisk granskning. Sedermera redogörs även för etiska överväganden kopplat till studien. Slutligen operationaliseras studien på ett ändamålsenligt sätt där teorin och dess kategorier tillskrivs analysfrågor i syfte att underlätta för analysen.

3.1 Forskningsdesign

Då studiens syfte är att få en djupare förståelse för Falklandskriget, mer specifikt Operation Sutton, och inte att pröva en luftmaktsteori eller komma till en generaliserbar slutsats, har skribenten valt att använda en teorikonsumerande ansats.¹⁸ I denna studie innebär det att UM:s sex kategorier används som ett analysverktyg i analysen av Operation Sutton. Dessa kategorier kommer alla att tillskrivas analysfrågor som syftar till att underlätta för analysen och besvarandet av frågeställningen samtidigt som de möjliggör en systematisk undersökning av empiri. Dessa analysfrågor kommer att ställas med ett öppet förhållningssätt. Detta då det öppna förhållningssättet resulterar i att empirin i större mån styr undersökningen än vad som vore fallet med förhandsdefinierade förhållningssätt.¹⁹ Analysfrågorna ställs som öppna frågor på sådant sätt att svaren på dessa speglar deras respektive UM-kategori. På det viset underlättas analysen av empirin då det finns en konkret fråga att svara på samt utgå ifrån.

För ändamålet har skribenten valt att använda sig av kvalitativ textanalys för insamling av material. Detta då den kvalitativa textanalysen tillåter för noga granskning av empirin, där skribenten ges friheten att tyda materialet och därigenom kunna avväga vilka aspekter eller händelser som var mer betydelsefulla än andra. Genom noggrann granskning av materialet kan helheten eller sensmoralen i texten utläsas, då denna kan vara en annan än summan av textens ingående delar. Dessutom kan information som står skriven "mellan raderna" också uppdagas.²⁰ Kvalitativ textanalys lämpar sig särskilt till studier såsom denna, då man vill nå en djupare förståelse för "hur" eller "varför".²¹

---

¹⁸ Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann, E. Towns & Lena Wängnerud. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer. s. 43

¹⁹ Ibid s. 223

²⁰ Ibid s. 211

²¹ Asbjörn Johannessen, Per, A. Tufte, Line Christoffersen (2020) *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Upplaga 2. Stockholm: Liber. s. 16

Det självklara alternativet till kvalitativ textanalys är den kvantitativa textanalysen. Med det tillvägagångssättet kan stor mängd data analyseras, vilket är fördelaktigt. Dessvärre tillskrivs all information samma värde, vilket kan ge missvisande resultat då verkligheten inte speglar detta endimensionella perspektiv. Enkelt information som är manifesterade textaspekter, alltså sådant som explicit uttrycks räknas med, vilket betyder att resten går förlorad.²² Ytterligare kunde samtalsintervjuer ha använts som empirisk grund för studien, i alla fall till del. Dessa samtalsintervjuer kan ge upphov till intressant information från andra perspektiv eller rent ut sagt oväntade svar som troligtvis inte framkommit i övriga textkällor.²³ Sådant information hade kunnat agera komplement till studiens material. Dessvärre kan samtalsintervjuer kritiseras då intervjuarens blotta närvaro kommer att påverka respondenten. Hur intervjuaren klär sig, för sig, formulerar sig eller vad han eller hon ställer för frågor kommer att påverka respondentens svar. Dessutom fanns det inte tid eller möjlighet för skribenten att intervjua personer med information som kan anses relevant och intressant.

Det finns dock kritik mot den kvalitativa textanalysen också. Nackdelen med kvalitativ textanalys i denna studie kan anses vara att skribentens egna åsikter, värderingar och erfarenheter påverkar vad för information som väljs ut och hur den informationen tolkas.²⁴ Detta innebär alltså att två personer skulle kunna läsa samma empiri och komma fram till olika slutsatser. Studiens objektivitet kan därför kritiseras. För att motverka detta faktum så gott det går har skribenten valt att vara transparent i analysen av materialet. Detta görs genom att skribenten är tydlig när tolkningar av materialet gjorts. Dessutom följs även analysavsnittet av en kritisk diskussion kring både metod och resultat.

3.2 Material

Shields, J. - *Air Power in the Falklands Conflict: An Operational Level Insight of Air Warfare in the South Atlantic*

Dildy, D. C. & Calcaterra, P. - *Sea Harrier FRS 1 vs. Mirage III/Dagger - South Atlantic 1982*

Freedman, L. - *The official history of the Falklands Campaign*

Olsen, J. A. - *A History of Air Warfare*

---

²² Kristina Boréus & Göran Bergström (2018) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur. s. 50

²³ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*. s. 260

²⁴ Johannessen et al. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. s. 23

3.2.1 Källkritik

Vid genomförandet av en vetenskaplig studie måste det empiriska materialet alltid källkritiskt granskas. Utan sådan granskning är studiens resultat inte pålitliga då validitet och reliabilitet inte kan garanteras. Denna källkritik kommer att genomföras med hjälp av metoden "Ädel-OST" som innehåller fyra kriterier.

Äkthet

Äkthet berör huruvida en källa som använts är äkta i den bemärkelsen att den inte är förfälskad eller att författaren är någon annan än den han utger sig för att vara.²⁵ Samtliga källor som använts som empirisk grund i studien finns att tillgå genom Anna Lindh-biblioteket, antingen i fysiskt format eller online. Ytterligare är de alla publicerade av etablerade och välrenommerade utgivare. Därför anses samtliga källor vara äkta och får således användas i studien.

Oberoende

Detta kriterium behandlar huruvida innehållet i empirin anses vara tillförlitligt. Empirin i studien består av andrahandskällor. Förstahandskällor vore bättre då informationen inte genomgått lika många tolkningar. Möjligheten att triangulera informationen och bekräfta att den överensstämmer med andra källor ökar dock trovärdigheten.²⁶ Slutligen kan samtliga författare anses ha varit opåverkade av yttre omständigheter vid författandet av respektive verk.

Böckerna *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy* och *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger* delar ett fåtal källor med varandra. Den förstnämnda innehåller däremot även förstahandskällor, vilket även John Shields bok gör. Innehållet har triangulerats mellan samtliga verk och anses stämma överens och vara tillförlitligt.

---

²⁵ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*. ss. 291-292

²⁶ *Ibid* ss. 292-293

Samtidighet

Samtidighet, id est hur lång tid som förflutit mellan konflikten 1982 och informationens nedtecknande, är viktigt att kontrollera när vid granskning av källor.²⁷ Det äldsta verket som används i studien, Lawrence Freedmans bok, publicerades 2005 medan det nyaste, John Shields bok, publicerades 2021. Varken 2005 eller 2021 kan anses som samtida med konflikten 1982. Dock baseras både verken i stort på samtida förstahandskällor från konflikten samt exempelvis protokoll från the Cabinet, rapporter från House of Commons, eller rapporter från skvadronerna själva. Denna information nedtecknades under konflikten och anses vara väldigt pålitlig empiri. Resterande källor som hänvisas till i denna studies empiri är inte alla samtida med konflikten 1982 vilket kan innebära att dess trovärdighet sjunker.

Tendens

Samtliga verk är skrivna av västerländska författare. Eftersom detta kan påverka hur britterna respektive argentinarna porträtteras samt hur konfliktens skeenden återges, bör källorna kompletteras med en källa från Argentinas perspektiv i syfte att jämföra. Därför har skribenten valt att använda sig av boken *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. Pablo Calcaterra, medförfattare till boken, är en kanadensisk medborgare med ursprung i Argentina. Calcaterra har tillgång till Fuerza Aérea Argentinas krigsarkiv samt har kontakt med många veteraner ur kriget, vilket ger honom tillgång till pålitlig förstahandsinformation från Argentinas perspektiv. Skribenten har triangulerat böckernas innehåll och kontrollerat att dessa stämmer överens.

3.3 Forskningsetik

Eftersom detta är en studie som endast använder empiri i form av publicerade texter utgår etiska överväganden kring behandling av personlig information. Varken individer eller grupper berörs av datainsamlingen då skribenten endast granskar information som redan finns i tryckt format. Därav kvarstår etiska överväganden såsom transparens gentemot läsaren samt det faktum att informationen som finns i denna studie kan komma att användas för att föra krig. Transparensen kommer att upprätthållas genomgående i studien. Det kommer att vara tydligt vilka som är slutsatser dragna från det empiriska materialet och vilka som eventuellt är skribentens egna tankar och åsikter. På det sättet undviks även plagiat och upphovsrätten respekteras. Dessutom ämnar skribenten vidhålla en opartisk och saklig synvinkel på empirin och till största möjliga mån hindra egna erfarenheter och värderingar från att influera arbetet.

---

²⁷ Ibid s. 294

På detta sätt kan inflytandet av skribentens person minimeras. Eftersom studien eventuellt innehåller slutsatser kring hur man effektivt för luftkrig, kan en etisk konsekvens av studien därtill bli att människor dör. Skribenten kan inte påverka hur informationen används utan kan endast sträva efter att förbli saklig i frågan.

3.4 Operationalisering

Denna process syftar till att underlätta analysen av fallet med hjälp av teorin. Genom att tillskriva så kallade indikatorer, i detta fall analysfrågor, till det teoretiska analysverktyget möjliggörs mer konkret analys av fallet. Dessa analysfrågor är formulerade på ett sätt så att deras svar innebär en indikation på huruvida det teoretiska ramverket stödjer fallet. Det är viktigt att dessa analysfrågor formuleras precist och pricksäkert för att vidhålla begreppsvaliditeten i studien.²⁸ Varje kategori ur UM kommer således att tillskrivas analysfrågor som reflekterar Pashakhanlous beskrivning av dessa kategorier samt passar in med Operation Sutton. Dock formuleras analysfrågorna på sådant sätt att de reflekterar taktisk och operativ nivå, inte strategisk. För att även behålla så hög reliabilitet som möjligt i studien kommer skribenten att, som nämnts ovan, så långt det går bibehålla vara neutral och rättvis i både analysen av materialet och tolkandet av resultaten. I avsnittet “Metoddiskussion” kommer även resultatvaliditeten att diskuteras.²⁹

“Externt stöd” kommer att utelämnas i analysen av fallet. Eftersom studien fokuserar på taktiska och operationella aspekter i ett slag som pågick i sex dagar ligger studiens fokus på användningen av de resurser som redan fanns tillgängliga, snarare än att analysera vilka resurser som erhållits från externa aktörer eller liknande. Därför kommer således hjälp från externa aktörer, exempelvis underrättelseuppgifter, inte att beaktas. Således kommer analysen av denna kategori endast beröra ömse sidors förmåga till självförsörjning.

Dessutom adderas “Engagemang” till samma kategori för att underlätta analysen. Detta då dessa kategorier uttrycker sig tämligen lika på taktisk upp till operativ nivå i detta fall, särskilt då populationens moral utesluts. Befolkningens moral utelämnas ur kategorin “Engagemang” enligt motivering i teoriavsnittet ovan.

Detsamma gäller för “Kreativitet” och “Spridning och kraftsamling”. I syfte att undvika onödiga upprepningar och göra analysen mer lättläst kommer även dessa kategorier att sammanfogas.

---

²⁸ Ibid ss. 56-65

²⁹ Ibid

Slå mot sårbara militära mål

I vilken utsträckning korresponderade de bekämpade målen med operationens syfte?

Hur effektivt bekämpades dessa mål?

Kreativitet och Spridning och kraftsamling

I vilken utsträckning användes nya taktiker i luftrummet?

Hur nyttjade britterna spridning och kraftsamling i syfte att skydda respektive anfälla landstigningen?

Självförsörjning och Engagemang

I vilken utsträckning kunde flygplan klargöras, bestyckas, lyfta och operera i målområdet samt hur många uppdrag flögs?

Hur påverkade piloternas mentalitet sättet de stred på?

Underrättelse

I vilken utsträckning lyckades inhämtning av underrättelse?

Hur väl lyckades förhindrande av motståndarens inhämtning?

4. Analys

4.1 Slå mot sårbara militära mål

I vilken utsträckning korresponderade de bekämpade målen med operationens syfte?

Hur effektivt bekämpades dessa mål?

Storbritanniens mål med luftkriget under Operation Sutton var simpelt, att skydda deras operativa centre of gravity (CoG), den amfibiska styrkan. Både Argentina och Storbritannien hade identifierat britternas landstignings- och trupptransportfartyg som deras CoG. Uppdraget att försvara dessa föll till största del på britternas Sea Harriers (SHARs) och Harrier GR3, men även på SAMs i form av Rapiers på marken och Sea Dart ombord jagare. Britternas två hangarfartyg ingick självklart också i britternas CoG, men troligen utelämnades dessa från argentinarnas prioriteringslista på grund av att de befann sig utom räckvidd för FAA, då Amiral Woodward hade placerat dem mer än 200 nautiska mil österut. Detta var utom räckvidd för till och med de argentinska Super-Etendard-flygplanen, som sträckte sig 425 nautiska mil.³⁰ Frågan som nu ställdes var huruvida FAA skulle lyckas bryta igenom och bekämpa dessa "high value targets" (HVT).³¹

Britternas CoG bestod av tolv skepp i formation, varav sju var jagare och fregatter. En direkt träff av ett logistikskepp från argentinska bombflyg kunde förhindra tusentals ton materiel från att nå stranden. Som nämnt under "Underrättelse" nådde FAA:s flygplan sundet mer än 6 timmar efter att britterna anlant och börjat lasta av i San Carlos-sundet. Detta innebar att argentinarna redan missat chansen att använda deras mest effektiva vapen, Super-Etendard bestyckad med Exocet-robotar. Emellertid var FAA tvungna att agera ändå. Under den 21 maj lyckades FAA få upp hela 128 bomber i luften.³² FAA skickade fyra jakt- och bombuppdrag varav inget blev uppmött av brittiska SHARs. Den första vågen av flygplan bestod av elva Mirage III, där fyra av dem flög på hög höjd. Argentinarna lyckades träffa jagaren HMS Antrim med automatkanon samt en Mk-17 450 kg bomb, men den detonerade inte. Bomben träffade dock två luftvärnsrobotar och kilade sig sedan fast inuti fartyget. Mirage III:ans automatkanon träffade också fartyget och förstörde babord Seacat-system. Antrim skadades tillräckligt för att tas ur tjänst. Fregatten HMS Broadsword blev också träffad av automatkanoneld, vilket resulterade i fjorton skadade sjömän och två skadade Lynx-helikoptrar. När Mirage III-planen vände för att åka hem blev ett plan nedskjutet av en Sea Wolf-luftvärnsrobot. Dessutom försökte en grupp av SHARs komma ikapp och bekämpa Mirage III:orna, men kom inte ikapp på grund av Mirage II:ornas överljudsfart.³³

Den andra vågen bestod av arton A4-plan uppdelade i fyra formeringar. Två av dessa lyckades hitta och bekämpa fregatterna HMS Argonaut respektive HMS Ardent. HMS

---

³⁰ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. s. 57

³¹ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. ss. 77-81

³² Ibid s. 89

³³ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. s. 58

Argonaut blev träffad av två bomber och räddades enbart tack vare att bomberna inte detonerat. Skeppet var hur som helst försatt ur stridbart skick.³⁴ En av formationerna lyckades däremot inte hitta några mål och den fjärde blev bekämpad av två harriers, där två A-4C Skyhawks blev nedskjutna.

Den tredje vågen, bestod av tio Mirage III uppdelade i tre formationer, tätt följda av två formationer av A-4Q Skyhawks. Den första fyrgruppen av Mirage III flög in på låg höjd, men fick ett plan nedskjutet av en SHAR som lyckats komma in bakom dem. Resterande tre fortsatte på sin kurs och lyckades bekämpa HMS Ardent ännu en gång. Denna gång med två bomber, varav den ena träffade i aktern och detonerade, vilket lämnade HMS Ardent immobiliserad. Nästa formation, bestående av tre Mirage III, lyckades nå två fregatter, HMS Broadsword och HMS Brilliant, utan att bli upptäckta och bekämpade av SHARs. Samtliga tre argentinska flygplan släppte BRP-250, bromsade bomber, och fregatterna svarade med luftvärnsrobotar av typerna Seacat och Sea Wolf. Samtliga bomber och robotar missade sina mål. Dock lyckades eld från automatkanon träffa HMS Brilliant vilket träffade och nedkämpade deras Sea Wolf- och Exocet-system. Därtill blev resterande tre Mirage III av dem ursprungliga tio upptäckta av en rote SHARs. Efter en kort luftstrid hade samtliga Mirage III blivit nedskjutna av AIM-9L Sidewinder-robotar.³⁵

Den 21 maj hade hittills varit mycket händelserik och dagen avslutades med ytterligare strider. De två ovan nämnda formationerna av Skyhawks, bestående av tre flygplan vardera, flög in och bekämpade HMS Ardent, vilket nedkämpade tjugotvå sjömän och skadade ytterligare trettiosju. Fartyget sjönk senare den kvällen. På väg ut från operationsområdet jagades den ena formationen av en rote SHARs som lyckades nedkämpa alla tre Skyhawks. Den fjärde och sista vågen, bestående av nio Skyhawks, flög i skymningen in över området, men upptäckte inga mål. Totalt lyckades FAA nedkämpa HMS Ardent samt bekämpa HMS Antrim, Brilliant, Broadsword och Argonaut. Antrim skadades så pass att hon togs ur tjänst och Sea Wolf-, Exocet samt sonarsystemen ombord Brilliant var helt utslagna. Argentinarerna hade dessvärre totalt misslyckats med att bekämpa britternas CoG, det vill säga landstigningsskepp, och därför blev inte själva landstigningen påverkad i någon större utsträckning. FAA flög in i operationsområdet och tog sig igenom brittiskt luftförsvaret bärande på totalt sextiotre bomber under hela dagen. Fyrtiofem av dessa släpptes varav endast åtta träffade sitt mål. Av dessa åtta detonerade endast fyra och alla dessa i samma fartyg.³⁶ Argentinarerna kunde alltså ha vållat mycket mer skada under dagen än vad de gjorde om de hade lyckats träffa fler bomber, angripit landstigningsskeppen och slutligen om bomberna faktiskt detonerade. Av de tolv formationerna som angrep brittiska fartyg lyckades britterna endast möta upp och bekämpa tre innan de hade släppt sin last. Totalt hade brittiska Sea Harriers skjutit ned fyra Mirage III och fem Skyhawks utan egna förluster. Ytterligare en Mirage III blev nedskjuten av luftvärn.³⁷ Överlag var britternas SHARs effektiva i luftstrid,

---

³⁴ Freedman, L. (2004) *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy*. 1st edition. Oxford: Taylor and Francis. Section 6, 32.

³⁵ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. ss. 59-62

³⁶ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. ss. 89

³⁷ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. s. 62

mycket tack vare deras överlägsna AIM-9L Sidewinder-robotar. Dock verkar det som att britterna inte hade tillräckligt många plan i luften över operationsområdet vilket tillät för argentinska piloter att bryta igenom med fart på låg höjd.

Under resterande tid av operationen flög argentinarna mycket färre uppdrag (mer om det under "Självförsörjning och Engagemang") och bekämpade således färre mål än den 21 maj. Den 24 maj lyckades dock argentinarna för första gången bekämpa fartyg som ingick i britternas CoG, tre logistikskepp ur Royal Fleet Auxiliary. Samtliga skadades, men inget sjönk. Den 25 maj var andra och sista gången argentinarna lyckades bekämpa mål ur britternas CoG, det civila fraktfartyget Atlantic Conveyor träffades och sänktes av Exocet-robotar. Detta resulterade i förlusten av helikoptrar, vapen och annan materiel som krävdes för landstigningen.³⁸

Hela operationen innebar för britterna förlusten av fyra fartyg, en jagare, två fregatter och ett fraktfartyg. Flera andra fartyg skadades i olika grad. Storbritannien förlorade inte en enda pilot eller harrier. Argentina däremot, förlorade 26 flygplan och 21 ur flygplansbesättningen.³⁹

---

³⁸ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. s. 205

³⁹ Ibid s. 205-206

4.2 Kreativitet och Spridning och kraftsamling

I vilken utsträckning användes nya taktiker i luftrummet?

Hur nyttjade britterna spridning och kraftsamling i syfte att skydda respektive anfälla landstigningen?

Som nämndes under föregående kategori bestod den första vågen av argentinska flygplan av elva Mirage III. Fyra av dem flög på hög höjd, troligen i syfte att locka till sig uppmärksamheten från eventuella brittiska SHARs i hopp om att resterande sju skulle gå obemärkt förbi. Emellertid blev inga av dem angripna av britterna, men argentinarna hade tydligt demonstrerat en sådan vilseledande "spridningsmanöver" som Pashakhanlou nämnde i UM.

Med den andra vågen visade argentinarna upp en riktig kraftsamling med sina arton Skyhawks. Två blev nedskjutna av brittiska harriers, men resten bröt igenom. Efter dessa flyganfall blev det tydligt för argentinarna att de brittiska fartygen var sårbara mot överraskningsanfall från snabbt och lågt flygande flygplan. Terrängen runt San Carlos gjorde det svårt för fartygens radar att upptäcka lågt flygande plan och av samma anledning var deras SAMs ineffektiva.⁴⁰ Eftersom britterna var tvungna att placera sina hangarfartyg utom räckhåll för FAA, långt ifrån San Carlos-sundet, hade brittiska SHARs inte heller lång tid på sig att operera i området. San Carlos låg trettio minuters flygtid från hangarfartygen, vilket innebar ungefär tio minuter för en harrier att antingen genomföra CAP (combat air patrol) eller jaga argentinska flygplan. Båda hangarfartygen skickade upp en rote i timmen, vilket betydde att det fanns en rote i luften över San Carlos en tredjedel av tiden. Men detta skulle amiral Woodward ändra på. Till följd av att endast två av de åtta formationerna ur de första två vågorna av argentinska flygplan blivit uppmötta av SHARs, beslutade Woodward att flytta hangarfartygen närmare operationsområdet för att öka flygplanens tid i området. Dessutom ökade han frekvensen av CAP till tre rotar i timmen.⁴¹ I och med detta beslut uppvisade britterna kreativitet och en vilja att anpassa deras taktik.

Förutom Super-Etendarden och dess Exocet-robot förfogade FAA endast över så kallade "dumma" bomber. Dessa var inga precisionsvapen och resulterade i att de flesta släppta bomberna missade sitt mål helt. Detta nämndes tidigare under "Slå mot sårbara militära mål". Brittisk underrättelse hade uppskattat att sannolikheten för en sådan bomb att vålla stor skada på målet var ungefär 5 procent. Detta visade sig vara en ganska bra uppskattning. För att öka sina chanser släppte därav argentinska piloter flera bomber mot samma mål i stället för att angripa ett fartyg var, i förhoppningen om att få åtminstone en träff.⁴² Detta visar på en förmåga hos argentinarna att anpassa sitt taktiska förfarande baserat på tillgänglig ammunition och målens beskaffenhet, vilket ligger i linje med vad Pashakhanlou förespråkar.

---

⁴⁰ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. ss. 57-62

⁴¹ Ibid s. 62

⁴² Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. ss. 71-73

Terrängen runt San Carlos-sundet påverkade som nämnt de brittiska fartygens radartäckning, som främst användes för att upptäcka fiendliga jakt/attack-flyg och leda in SHARs. HMS Antrim var placerad mitt i sundet och led, på grund av det, av en väldigt påverkad radarbild. För att kringgå detta problem beslutades det att fregatterna HMS Broadsword och HMS Brilliant, med sina Typ 967-radarer som var starkare än den ombord Antrim, skulle placera sig österut respektive västerut om Antrim. Som komplement till detta planerades två CAP-rutter för patrullerande SHARs. Dessa rutter löpte norr respektive söder om sundet där de observerade de mest troliga angreppspunkterna.⁴³ Detta visar på en förmåga hos britterna att lösa problem och anpassa taktiken efter förutsättningarna samt nyttja spridning i syfte att upptäcka motståndaren för att sedan kraftsamla mot upptäckta mål.

---

⁴³ Dildy & Calcaterra. *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger*. s. 57

4.3 Självförsörjning och Engagemang

I vilken utsträckning kunde flygplan klargöras, bestyckas, lyfta och operera i målområdet samt hur många uppdrag flögs?

Hur påverkade piloternas mentalitet sättet de stred på?

Den 21 maj flög FAA fler uppdrag än britterna, faktum är att de flög mer den dagen än någon annan dag under hela kriget, med hela 72 flyguppdrag. Nästa dag sjönk däremot denna siffra till ringa 14. Under hela Operation Sutton flög FAA i genomsnitt 24 uppdrag per dag. Vissa källor, inklusive FAA själva, menar att vädret var den största faktorn till varför FAA flög så få uppdrag under resterande del av operationen. Emellertid pekar vissa brittiska källor i stället på att vädret var drägligt och så pass hindrande att det kan vara hela sanningen.⁴⁴ Därmed är det svårt att avgöra huruvida anledningen till minskningen av genomförda flyguppdrag var vädret, oförmåga att av någon anledning klargöra flygplan eller om piloter och ledning visade brist på engagemang och benägenhet att ta risker eller en blandning av dessa.

Storbritannien stod självklart inför liknande förutsättningar vad gäller väder. Trots det lyckades britterna faktiskt öka mängden flyguppdrag från 61 den 21 maj till 66 den 22 maj. Britterna fortsatte sedan med att flyga i genomsnitt 57 uppdrag per dag under hela operationen. De flög alltså över dubbelt så många flyguppdrag med en tredjedel så många flygplan och endast 34 piloter. Detta tyder på stark vilja och stor förmåga att använda sina resurser på brittisk sida. Värt att påpeka är att vädret inte bedöms ha påverkat britternas SHARs lika mycket som det gjorde FAA:s flygplan.⁴⁵ Detta troligen mycket tack vare harrier-planens V/STOL-förmåga (vertical and/or short take-off and landing). Britternas hangarfartyg var positionerade närmare San Carlos än vad de landbaserade flygbaserna i Argentina var, men enligt John Shields förklarar inte detta den enorma skillnaden i antal genomförda flyguppdrag.⁴⁶

Mellan 20 och 26 maj planerade Argentina att släppa totalt 390 bomber på brittiska mål. Av dessa 390 lyfte 333 från flygbaserna och endast 237 lyckades ta sig ända fram till operationsområdet. Detta motsvarar 61 procent av de planerade bomberna, vilket betyder att 39 procent inte genomfördes alls. Detta var till stor del på grund av bristande självförsörjning. Anledningen till detta var att många argentinska flygplan var i dåligt skick. De behövde reparationer och saknade tillfredsställande navigationssystem för att över huvud taget ta sig till operationsområdet i det dåliga vädret. På grund av dåligt underhåll och gammal materiel tappade argentinarna effekt. Ytterligare släpptes inte 20 bomber på deras mål på grund av felande bomblås. Detta hör också till bristande självförsörjning till. Överlag var avbrytandet av flyguppdrag den enskilt största anledningen till att bomber inte träffade målen. Totalt avbröts 91 uppdrag och alla den 21 maj. Dessa berörs ytterligare under "Underrättelse" nedan. Men sammanlagt stod problemet angående underhåll och kvalitet på materiel, som nämndes ovan,

---

⁴⁴ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. ss. 86-89

⁴⁵ Ibid s. 89

⁴⁶ Ibid

för flest icke-genomförda uppdrag, 93 stycken.⁴⁷ Adderar man även de elva bomber som inte detonerade vid träff, troligtvis på grund av att de saknade luftbromsar och därför inte hann armeras, ökar denna siffra ytterligare.

Som nämnt ovan, minskade argentinarnas flyguppdrag under den senare delen av operationen. De hade svårt att upprätthålla det tempo de hade uppvisat den 21 maj. I takt med att flyguppdragen blev färre gick även moralen sakteligen ner. Argentinska piloter verkade ha tappat motivationen även under de flyguppdrag som blev av. Detta exemplifieras av en händelse den 24 maj då en gruppchef beordrade sina "wingmen" att släppa vapen och återgå till flygbasen i stället för att försöka slutföra uppdraget.⁴⁸

---

⁴⁷ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. ss. 86-97

⁴⁸ Ibid s. 196

4.4 Underrättelse

I vilken utsträckning lyckades inhämtning av underrättelse?

Hur väl lyckades förhindrande av motståndarens inhämtning?

Den 20 maj klockan 09:00 påbörjade britterna sin amfibiska landstigningsoperation. Ingen sida hade åstadkommit luftöverlägsenhet, något som britterna i början av kriget hade satt som krav för att genomföra en landstigning.⁴⁹ Britterna respekterade Argentinas förmåga i luften. Deras flygplan var många och deras piloter kompetenta och modiga. För att lyckas genomföra landstigningen insåg britterna att de behövde undgå att bli upptäckta. Argentinarerna visste att britterna skulle genomföra en landstigning, men inte när eller var.⁵⁰ För att undgå de argentinska spaningsflygplanen stationerade runt Stanley, tog de brittiska skeppen en omväg till San Carlos. De lyckades.⁵¹ FAA och dess underrättelse hade begått sitt första misstag. Utöver att spaningsflygen inte upptäckte den brittiska konvojen på väg mot San Carlos så ignorerade argentinarerna rapporter från markpersonal om fartygens riktning. De antog att det var en vilseledande manöver då de inte trodde att en landstigning i San Carlos var möjlig. Det var först efter att britterna hade bombat ett flygfält och nedkämpat fem Pucarás som argentinarerna förstod att en amfibisk operation pågick. Det var det sjätte planet, det enda som lyckades lyfta, som rapporterade in detta. Planet blev sedermera nedskjutet av en brittisk buren luftvärnsrobot.⁵²

Det var alltså inte förrän 26.5 timmar efter operationens början, klockan 11:30 den 21 maj, som de brittiska amfibiska styrkorna upptäcktes. Britterna hade nått San Carlos och hunnit påbörja landstigningen hela fyra och en halv timme tidigare. I och med att Argentinsk underrättelse inte hade lyckats upptäcka britterna hade de därigenom missat sin chans att leda in ett flyganfall mot de amfibiska styrkorna där de var som svagast, ute på öppet vatten.⁵³ Även efter att det sjätte Pucarás-planet rapporterat in den brittiska flottans position var inte argentinsk underrättelse övertygad om att det inte var vilseledning. Detta gjorde att det dröjde ytterligare innan FAA agerade.⁵⁴ Argentinarernas misslyckande att upptäcka den brittiska konvojen och sedermera även tolka rapporterad underrättelse ligger inte i linje med den underrättelse som UM förespråkar. Dock visade britterna en förmåga att undanhålla underrättelse från motståndaren när de tog sig in i San Carlos-sundet obemärkt.

---

⁴⁹ Freedman. *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy.* Section 6, 32

⁵⁰ Ibid

⁵¹ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict.* s. 26

⁵² Freedman. *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy.* Section 6, 32

⁵³ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict.* s. 85

⁵⁴ Freedman. *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy.* Section 6, 32

Fuerza Aérea Argentina hade dock förberett sig på en eventuell brittisk amfibisk operation. De hade på förhand skapat en lista över prioriterade mål i deras operationsplan. Där hade de gjort korrekta bedömningar och kategoriserat landstigningsskepp och trupptransporter som högsta prioritet, följt av trupper på stranden.⁵⁵ Cirka klockan 13:30 anlände argentinska flygplan över San Carlos-sundet med avsikten att bekämpa de ovan nämnda målen. Men på grund av bristande underrättelse bekämpades i stället fregatter och jagare. Till följd av att FAA:s piloter inte hade underrättelse om var målen befann sig behövde de leta i området. För de flesta argentinska piloter innebar detta att de var tvungna att upptäcka och bekämpa ett mål på endast några få minuter innan de var tvungna att framrycka tillbaka. Således var piloterna i praktiken tvungna att attackera det första, bästa målet som uppenbarade sig,⁵⁶ vilket visade sig vara jagare och fregatter.

De 91 avbrutna argentinska uppdragen som nämndes under “Självförsörjning och Engagemang” avbröts till stor del på grund av den “fog of war” som rådde i den argentinska ledningen. Denna dimma berodde i sin tur till stor del på dålig underrättelse. Mer specifikt oförmågan att hitta och spåra brittena. Detta var ett resultat av bristen på nödvändiga förmågor och materiel inom underrättelse.⁵⁷

Långt innan kriget, år 1969, lagstiftade Argentina att flottan skulle ha total kontroll vid en eventuell sjöbaserad attack. Detta gjorde att FAA inte besatt några specifika medel som lämpade sig för operationer till havs. Följaktligen besatt argentinarna endast fem kortsräckviddiga S-2E Trackers samt två EMB 111A Bandeirante att använda i spaningssyfte. S-2E var egentligen utvecklad för att vara baserad på hangarfartyg men hade, på grund av att det argentinska hangarfartyget inte deltog i striden, i stället stationerats i Rio Gallegos. S-2E Tracker flög den 20 maj tre uppdrag nordväst om Falklandsöarna, men trots det lyckades de inte samla in någon väsentlig underrättelse och missade den brittiska konvojen på grund av för dålig radar. EMB 111A användes först den 22 maj, vilket enligt John Shields var för sent och innebar att resursen inte kunde påverka operationens utfall. Argentinarna hade behövt upptäcka den brittiska konvojen under framryckningsskedet den 20 maj.⁵⁸ Detta tyder på att Argentinas förmåga att inhämta underrättelse var undermålig, vilket troligen var en väldigt betydelsefull bidragande faktor till att de kom förlorande ur operationen.

---

⁵⁵ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. s. 79

⁵⁶ Olsen. *A History of Air Warfare*. s. 169

⁵⁷ Shields. *Air Power in the Falklands Conflict*. s. 94

⁵⁸ Ibid s. 85

5. Slutsatser

Av analysen att döma är det tydligt att Operation Sutton var ett mångfacetterat slag där många olika faktorer bidrog till dess utfall. Båda sidor visade på såväl goda och dygdiga förmågor och beteenden i lufrummet som mer tveksamma och bristfälliga. Överlag är det dock tydligt att Storbritannien var den som var minst bristfällig. Av analysen att döma är det inte nödvändigtvis så att Storbritannien kom segrande ur slaget för att de presterade otroligt väl, det kanske snarare kan argumenteras att Argentina var för dåliga och för illa förberedda i vissa avgörande avseenden.

Pashakhanlous *Underdog's Model* uttrycker att den underlägsna parten maximerar sin chans att vinna genom att prestera bättre än den överlägsna parten i de utvalda sex kategorierna; slå mot sårbara militära mål, kreativitet, självförsörjning och externt stöd, engagemang, underrättelse, spridning och kraftsamling. I analysen operationaliserades dessa till fyra avsnitt, där kreativitet sammanfogades med spridning och kraftsamling och självförsörjning med engagemang.

Avseende "Slå mot sårbara militära mål" lyckades Storbritannien bättre av analysen att döma. Emellertid var Storbritanniens uppgift av naturen mer simpel. Eftersom Storbritannien hade lyckats ta sig in i San Carlos-sundet oupptäckta och hunnit påbörja landstigningen innan de blev angripna av argentinska flyganfall, blev det som att Storbritannien bedrev ett slags försvarsstrid. Både argentinarna och britterna hade identifierat den brittiska landstigningsoperationens CoG som de amfibiska landstigningsstyrkorna, det vill säga trupptransporter, fraktfartyg, logistikskepp och liknande. Båda sidor insåg att dessa skepp var instrumentala och kritiska för operationens framgång på brittisk sida. Trots att argentinarna uppenbarligen visste om detta lyckades de inte särskilt väl avseende bekämpandet av dem. Den största delen av bomberna släpptes mot örlogsfartyg såsom jagare och fregatter, inte logistikskepp eller ens trupper på stranden. Trots att argentinarna fick god effekt mot britternas örlogsfartyg bidrog detta inte till syftet med operationen, nämligen att förhindra landstigningen. Storbritannien förstod sitt uppdrag desto mer. Eftersom landstigningen var i full gång behövde deras Sea Harriers och luftvärn endast vänta på FAA runt området San Carlos och bekämpa dem när de anlände. Britterna utförde detta på ett föredömligt sätt med 26 nedskjutna argentinska flygplan och inga egna förluster av flygplan. Den 24 och 25 maj, när FAA äntligen lyckades bekämpa fartyg som var kritiska för landstigningen, Royal Fleet Auxiliary och Atlantic Conveyor, var det redan för sent. Britterna hade redan fått stora mängder materiel och personal i land.

Med tanke på att Argentina var den anfallande sidan i operationen var det främst de som nyttjade, och kunde nyttja, kraftsamling. Den 21 maj demonstrerade argentinarna stor vilja att kraftsamla med sina 72 utförda uppdrag. De visade dessutom på kreativ förmåga avseende anpassning av taktiken efter terrängen samt motståndarens förutsättningar. Däremot kunde de inte upprätthålla detta tempo och intensitet under resterande delar av operationen. Britterna

visade genomgående på stort engagemang, både från ledning och piloter med tanke på antalet flyguppdrag och CAP som utfördes. De demonstrerade även att de var kapabla att försörja sig själva och få ut det mesta av deras flygplan och personal. Britterna nyttjade sig även av spridning eftersom de placerade hangarfartygen utom argentinskt räckhåll samt spred ut sina SHARs under CAP i syfte att upptäcka argentinska bombflyg. Britterna visade även upp flexibilitet och förmågan att förändra sin taktik, exempelvis när de placerade fartyg samt flygplan i syfte att maximera radartäckningen.

Om det var vädret eller andra faktorer som påverkade Argentinas förmåga att upprätthålla intensiteten under hela operationen är svårt att urskilja. Oavsett vilket kan det i alla fall urskiljas att Storbritannien lyckades bättre i detta avseende. Argentina var därutöver tvungna att avbryta flyguppdrag på grund av dåligt underhåll av flygplan. Dessutom träffade deras bomber oftast inte sitt mål och när de gjorde det så var det ofta som de inte detonerade, troligen för att de släpptes från för låg höjd och inte hann armeras. Detta visade på bristande kreativitet och självförsörjning eftersom de inte lyckades ändra taktiken och släppa bomberna från rätt höjd, alternativt installera luftbromsar för att bomberna skulle hinna armeras. Överlag verkar resultaten tyda på att britterna till större del agerade utefter UM avseende kategorierna "självförsörjning" och "engagemang". Det är däremot svårare att avgöra vilken sida som var mer "kreativ".

Avseende kategorin "underrättelse" finns det en tydlig vinnare. Storbritannien lyckades på föredömligt sätt förhindra motståndaren från att inhämta underrättelse när de tog en omväg under transporten mot San Carlos. Att argentinarna misslyckades med att upptäcka detta, trots S-2E Trackers i området, demonstrerar en bristande förmåga att inhämta underrättelse under operationen. När FAA sedermera nåddes av informationen var de fortfarande tveksamma vilket resulterade i ett ytterligare försenat anfall. Väl över området hade argentinska piloter kort tid på sig att finna mål och med dålig underrättelse avseende var britternas logistiskepp befann sig, blev de tvungna att bekämpa första bästa mål, vilket ofta var de icke-prioriterade örlogsfartygen. Britterna, däremot, positionerade sig på ett sådant sätt att de maximerade sina chanser att upptäcka argentinska flygplan.

Sammanfattningsvis pekar resultaten av analysen överlag på att Storbritannien i större utsträckning stred på ett sätt som sammanfaller med teorin *The Underdog's Model*. Avseende att "slå mot sårbara militära mål", "engagemang", "underrättelse" och "självförsörjning" var de tydligt bättre än Argentina. Däremot är det inte lika tydligt i kategorin "kreativitet". Storbritanniens agerande under Operation Sutton korresponderar med vad UM förespråkar i större utsträckning än vad Argentinas gör. Operationens utfall, som ju blev brittisk vinst, korresponderar också med vad Pashakhanlou menade, att den underlägsna parten ökar sannolikheten att vinna genom att följa UM. Enligt denna studie av fallet Operation Sutton kom alltså Storbritannien segrande ur slaget tack vare att de presterade bättre än Argentina med UM som teoretiskt ramverk.

6. Diskussion

6.1 Resultatdiskussion

Hur kan Storbritanniens framgång, trots numerärt underläge i lufterummet, under Operation Sutton förklaras?

Storbritanniens framgång kan härledas ur att de presterade lika bra eller bättre i samtliga analyserade kategorier ur Underdog's Model. Den kategori där det var svårt att avgöra vilken sida som presterade bäst var "kreativitet". I övriga avseenden presterade Storbritannien bättre. Däremot kan det diskuteras huruvida det var britterna som var duktiga eller argentinarna som var undermåliga.

I och med att denna studie haft en teorikonsumerande ansats kan det inte dras några generella slutsatser om luftkrig eller teorins applicerbarhet. Syftet med studien var att öka förståelsen för fallet Operation Sutton under Falklandskriget och därigenom bidra till forskningen om asymmetrisk luftkrigföring. Forskningsproblemet som låg till grund för studien var en brist på vetenskaplig forskning där man analyserar luftkriget under Falklandskriget eller Operation Sutton med hjälp av en luftmaktsteori. Artiklar såsom Pereyras och Reumkens, som nämndes i "Tidigare forskning", använde visserligen något slags teoretiskt ramverk för att analysera kriget, men de var inte luftmaktsteorier. Emellertid finns det likheter mellan denna studies resultat och Reumkens artikel. Reumkens analyserar bland annat underrättelse och funktionsduglighet för flygfarkoster, något som också visade sig vara centrala faktorer som till stor del påverkade operationens utfall.

Resultatet från denna studie har därmed bidragit till att "lösa" det existerande forskningsproblemet. Genom att genomföra en grundlig analys av Operation Sutton med Underdog's Model som teoretiskt ramverk har denna studie bidragit till att föra kunskapen om Falklandskriget samt asymmetrisk luftkrigföring framåt.

6.2 Metoddiskussion

Hur är begreppsvaliditeten och reliabiliteten i denna studie? Dessa två begrepp bildar tillsammans det som kallas för resultatvaliditet, som innebär frånvaron av såväl systematiska som osystematiska fel.⁵⁹ Denna studie skulle kunna kritiseras angående begreppsvaliditeten avseende operationaliseringen och analysfrågorna däri. Dessa frågor måste, som nämndes i avsnittet "Operationalisering", vara precisa. De måste spegla det teorin avser samt vara relevanta i fallet. Frågorna som valdes i denna studie kan alltså påverka både hur empirin analyseras och slutsatserna som dras av det. Det fanns därmed en felmarginal när skribenten "översatte" teorin till analysfrågor vilket kan ha påverkat studien och dess validitet. Ytterligare kan även valet att avgränsa studien till att endast beakta det som direkt hörde till luftarenan påverka validiteten. Det mötte definitivt syftet med studien, men kan också ha påverkat resultaten då luftmakt inte existerar i ett vakuum. I verkligheten är inte de tre arenorna helt självständiga utan beror av varandra i olika utsträckning. Att inte ta upp förutsättningar på marken eller till havs kan därför ge en felaktig bild av konflikten.

Studien är av teorikonsumerande slag och det finns ingen ambition att generalisera resultaten till andra fall, det vill säga det finns ingen extern validitet.⁶⁰ Eftersom skribenten använde sig av kvalitativ textanalys vid insamling av data innebär det tolkning av empiri vilket påverkar reliabiliteten. Om en annan person skulle läsa samma material skulle denna troligtvis inte komma fram till exakt samma slutsatser. För att motverka detta har skribenten försökt hålla sig så neutral som möjligt samt triangulera informationen i de olika böckerna som användes i syfte att komma närmare den enhälliga sanningen.

6.3 Relevans för officersyrket

Genom att ha läst denna studie kan en officer i flygvapnet dra nytta av dessa lärdomar och exempel, goda som onda, i verksamheten samt i en eventuell konflikt. Genom att läsa studier och vara uppdaterad inom forskningen i sitt skrå kan officeren lära av andra dygder och brister utan att behöva erfara dessa själv. Med Sverige som det nyaste medlemslandet i NATO dras vi in i ett nytt säkerhetspolitiskt läge där, bland andra, Kina kan komma att bli mer relevant för Sverige. Enligt Lyle Goldsteins artikel, som nämndes under "Tidigare forskning", är studerandet av Falklandskriget alltså fortfarande, 42 år senare, relevant för yrkespraktiken.

Falklandskriget är även relevant för Sverige och Försvarsmakten att studera då Storbritannien var numerärt underlägsna vilket Sverige troligen också kommer att vara i en eventuell konflikt. Fallet bär dessutom geografiska likheter med norra ishavet. Resultatet av studien tyder på att lokal överlägsenhet kan uppnås trots numerärt underläge och att maximera effekten av sina resurser räcker långt.

---

⁵⁹ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*. s. 58-59

⁶⁰ Ibid

6.4 Vidare forskning

Eftersom denna studie endast analyserar Operation Sutton skulle en studie av luftkriget under hela Falklandskriget bidra ytterligare till forskningen. Det skulle vara intressant och givande att undersöka huruvida Underdog's Model kan förklara resten av kriget eller om man skulle få ett annat resultat än vad denna studie fick. Ytterligare skulle fallet eller hela kriget analyseras av en annan teori, exempelvis Wardens Femringsteori eller John Boyds OODA-loop. Boyds OODA-loop skulle säkert kunna bidra till intressanta slutsatser om beslutsfattandet hos respektive sida.

Eftersom denna studie även avgränsades till att enbart avhandla luftarenan skulle det vara intressant att se om man kommer fram till samma slutsatser om man även skulle beakta händelser och förutsättningar på marken och till havs. För att ytterligare bidra till forskningen om asymmetriska luftkonflikter skulle ett fall såsom Sexdagarskriget analyseras på liknande sätt som gjordes i denna studie.

Källförteckning

Anderson, D. (2002) *The Falklands War 1982*. Oxford: Osprey.

Boréus, K. & Bergström, G. (2018) *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Corum, Dr. J. S. (2002) Argentine airpower in the Falklands War: an operational view. *Air & space power journal*. 16 (3), 59-.

Clarke, S., and P. S. Meilinger. (2000) "Strategy, Air Strike and Small Nations." *AEROSPACE POWER JOURNAL* 14.3: 119-119.

Dildy, D. & Calcaterra, P. (2017) *Sea Harrier FRS 1 vs Mirage III/Dagger: South Atlantic 1982*. Oxford, Great Britain: Osprey Publishing.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer.

Freedman, L. (2004) *The Official History of the Falklands Campaign, Volume 2: War and Diplomacy*. 1st edition. Oxford: Taylor and Francis.

Goldstein, L. (2008) China's Falklands Lessons. *Survival* (London). 50 (3), 65–82.

Gray, C. S. (2012) *Airpower for strategic effect*. Maxwell Air Force Base, Ala: Air University Press, Air Force Research Institute.

Hastings, M. et al. (2005) *Slaget om Falklandsöarna*. Viken: Replik.

Johannessen, A. et al. (2020) *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Upplaga 2. Stockholm: Liber.

Olsen, J. A. (2010) *A History of Air Warfare*. 1st edition. Dulles: University of Nebraska Press.

Pashakhanlou, A. H. (2021) The Underdog's Model: A Theory of Asymmetric Airpower. *Air & Space Power Journal*. 35 (4), ss. 6–22.

Pereyra, R. (2006) Clausewitz and the Falkland Islands air war. *Air & space power journal*. 20 (3), 111-.

Reumkens, B. (2013) Aerial Warfare and Maritime Expeditionary Operations: Naval Aviation Versus Land-Based Air Power in the 1982 Falklands War. *Journal of military and strategic studies*. 15 (1), 1–36

Sheffield, G. & Crang, J. A. (2006) From San Carlos to Stanley: The Falklands Land/Air Operations. *International relations* (London). 20 (3), 370–375.

Shields, J. (2021) *Air power in the Falklands conflict: an operational level insight into air warfare in the South Atlantic*. Barnsley: Air World.

Warden, John A. (1995) "The Enemy as a System." *Airpower journal* 9.1: 40-55.

Ångstrom, J. & Widen, J. J. (2015) *Contemporary Military Theory: The dynamics of war*. 1st edition. Oxford: Routledge.